

idje.

sz. Vv.

267 6211

osztály

730
1234
1078
622
647
642
721
710
657
632
618
546
525
455
6263
3 2
223
209
133
117
115
250
230
1103
835

Vissza.

sz. Vv.

71 6411

osztály

800
980
608
54
559
920
558
549
533
520
502
449
441
428
417
402
356
115

issza.

osztály

sz. Vv.

6111

I-III.

730
110
915
904
854
843
830
810
741
732
720
708
659
615
415
153

ára.

atok

sz. Az

jjeli

nek

kel

atai

alak

kozó

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közíremény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólítások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Soufai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes l...
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. n. 5 órákor

Nagybeeskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 153. szám.

Csütörtök, július 9.

A magyar nemzet és a dinasztia gyásza.

július 9.

Négyszáz esztendeje lesz tizenkét év múlva annak, hogy a mohácsi vész után a magyar nemzet sorsát a Habsburg uralkodó családdal köti, midőn annak felajánlotta Szent István árván maradt koronáját. Az uralkodó családnak minden bánatában, minden örömeiben hűséges társa volt attól fogva a magyar nemzet.

Most újra megrendítő szerencsétlenség érte az uralkodó családot, midőn annak trónörökös és szeretett hitvese életét egy gonosz merénylő golyója kioltotta. A szomorú híradás az egész országban mély fájdalmat és őszinte részvétet keltett, mert az elhunyt trónörökös kiváló katonai tulajdonságain kívül hűvelkedett a legszebb emberi és férfui tulajdonságokban. Regényszerű, szerelmi házassága oly közel hozta hozzáunk, a mindennapi, a közönséges emberekhez, látván, hogy neki is ugyanolyan szíve van, mint nekünk, ugyanazon emberi vágyak, érzelmek, eszmények lelkesítik, sőt még nagyobb erővel, mert ezekért az eszményekért ő sokat áldozni is tudott. Az együttes halálban is hűséges hitestársa, Chotek Zsófia grófnő iránti eszményi szereleme oly erős volt, hogy ez az eszményi érzelem tultette magát az ősi Habsburg-dinasztia hagyományain, házi törvényein; legyőzte önmagában a fejedelmi sarj, a trónörökös büszkeségét és legyőzte magát a sorsot is, midőn megadatott e felhőtlenül ragyogóan szépséges házaseletet folytató házaspárnak, hogy egyszerre haljon meg.

Világhódító Napoleon, macedóniai Nagy Sándor, X. Károly svéd király utólráhetetlen népszerűségüket kiváló ember tulajdonságaiknak köszönhetik, miként Napoleon veterán gránátosa oly mélyszéges értelemben ad ennek kifejezést ama híres és megzenésített „A vén gránátos” című költeményben.

A magyar nemzet fiai a mi felejthetetlen trónörökösünknek ezeket a legszebb és legemberibb jellemvonásait mindig jól látták és nagyra becsülték. Most is a trónörökospár halála alkalmával kifejezésre jutó általános részvétnek és kegyeletnek ez az általános érzelem a legfőbb rugója, mely oly nagy szeretettel fordul a trónörökös árvái felé, kik pedig nem is tagjai az uralkodócsaládnak.

A trónörökös és a dinasztia kérdései államjogiak és kérelhetetlen törvényes szabályok szerint igazodnak. Ezen házi törvények és közjogi szabályok nem ismernek egyéni, családi érzelmeket. Ezeket jóformán fel kell áldozni több esetben az állami szempontoknak.

Most is, bármily gyűlölettel és boszúvágygyal vagyunk is eltelve a szerb nemzeti célzatu orgyilkosság értelmi szerzői és tetteistársai, bünszövétségei, felbujtói ellen és követeljük a trónörökös halálának megtorlását, mégis az elégtételadást a diplomácia mérlegelésére kell bízunk, ambátor egyéni érzelmeink teljesen összhangzatosak a legfelső helyen táplált érzelmekkel.

És már Szerajevóban a trónörökös éppen annak a politikának esett áldozatul, amely bennünket a legerősebb érdekezésben, egyenesen érdekközösségbe hoz az uralkodó családdal. Mert ennek a dinasztiaának éppen imperialisztikus politikája vitt bennünket oda, hogy a hatalmas Habsburg császári háznak adjuk Magyarországot koronáját, tudván, hogy csak egy ilyen hatalom lesz képes megvédeni bennünket a töröktől. Ugyanakkor joggal számítottunk arra is, hogy idővel a magyar imperialisztikus politika érvényesülni fog, az Árpádok, az Anjouk és a Hunyadiak imperialisztikus birodalmát vissza tudjuk szerezni. Erre utalás történt minden koronázási hitlevélben.

Idővel azonban e feladatok megváltoztak és most a mindenünnen ránk özőnlő szlávság ellen kell érvényesíteni a magyar imperialista politikát. Nem akarunk rámutatni azokra a végzetes botlásokra, melyek Bécsből a magyar imperialisztikus politikai törekvések ellen irányítottak, midőn a „trializmus” jelszavai alatt a délszlávokat szervezték ellenünk és ennek a trialista politikának bécsi ügynökei és leglármásabb képviselői, köztük: Lueger Károly bécsi polgármester Zágrábban, Szerajevóban izgattak és szervekedek ellenünk a trializmussal.

Bécsben is hamarosan felismerték a trialista délszláv és a hazai nemzetiségekkel való kacérkodás politikájának veszedelmességét, miután főként a szerb törekvésekről lerántották a leplet. A balkáni háborúnak a mi szerbjeinkre és szlávjainkra tett mély hatásának következményei pedig egyenesen bebizonyították, hogy a magyar imperialisztikus politika folytatása az egyetlen biztosítéka a Habsburgok nagyhatalmi állásának. Legszíndabb pont a Habsburgok birodalmában a magyar nemzet, a magyar állam az ő történelmi hagyományával és jövőbeli nemzeti aspirációival, melyek igenis megvalósíthatók az Ausztriával való közösségben és a közös intézmények mellett is, a dualisztikus monarchia másik államának minden sérelme nélkül.

Éppen azt a nagy hibát követték el századokon keresztül az osztrák centralisták, hogy a saját imperialisztikus törekvéseik céljából bennünket, a monarchia másik államát folyton gyengítették; a magyar nemzeti érdekeket félretolták, feláldozták.

Mennyivel hatalmasabb, mennyivel erősebb lenne most már a dinasztia, ha a magyar imperialisztikus politikának és a magyar expanziy és asszimiláló erejének szabad folyást engedtek volna. Most huszmillió a magyar birodalom lakossága és ebből 10 1/2 millió a színtiszta magyar, amelyre a dinasztia feltétlenül támaszkodhatik, mert ennek érdeke ugyanis azonos a dinasztia nagyhatalmi érdekeivel. Annak a 9 1/2 millió másik csoportnak, amelyben a hazai nemzetiségek vannak, legalább felét már meghódítottuk volna a színmagyaroknak; ha az osztrákok ellenséges politikája ellenünk nem fordítja a nemzetiségeket. Most többé sem szláv kérdés, sem román, sem ruthén kérdés nem aggasztana bennünket. Az ugynevezett Habsburg-monarchiaának

minő széles és mély bázisa lenne Magyarország, tekintettel arra, hogy az osztrák németiség hódító és expanziy ereje nem hogy erősödne, hanem gyengül folyton.

A tisztán német jellegű hajdani Habsburg-birodalomban a németiség inferioritásban került a szlávsággal szemben. A szlávság nemzeti aspirációi pedig kitörnek a Habsburgok érdekszférájából. A dinasztiaának hű és valóban reális érkeltársa a magyar nemzet maradt. Mi együtt élünk, együtt halunk vele. A „vitam et sanguinem” valóságos vérszerződés lett a dinasztia és a magyar nemzet között.

Az új honvédségi laktanya.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, jul. 9.

Több ízben említést tettünk már arról, hogy a honvédelmi miniszter kezdeményezésére Nagybeeskerek városa a honvéd gyalogezred részefe egy új laktanyát fog építtetni. A körülbelül egy miliónos építkezés körül a napokban fejeződtek be a tárgyalások s a végleges döntést ez ügyben a hétfői városi közgyűlés fogja hozni, úgy, hogy az új laktanya a miniszter kívánsága szerint legkésőbb 1916. évi szeptemberéig felépülne.

Ezzel a város ismét egy új hatalmas középülethez fog jutni, anélkül, hogy a város lakosságát az építkezés megterhelné. Dr. Perisics Zoltán polgármesternek sikerült a katonai kintestárral a tárgyalásokat úgy irányítani, hogy az új kaszarnya építése dolgában a város érdekeit minden oldalról megvédte s az építkezés ügyet a városra előnyössé tette.

A vegyes polgári és katonai bizottság még aprilis hó 16-án tárgyalta a laktanya ügyet, metelőleg június 3-án és 4-én folytatta a megszakított tárgyalásokat. A vegyes bizottság tagjai voltak a polgári hatóságok részéről Jankó Agoston udvari tanácsos, atispán, aki egyuttal a tárgyalások emokekent is szerepelt, továbbá dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Weitzerschan József városi főorvos, Szóllóssy Kalman városi főmérnök, az államépítészeti hivatal képviselőjében Vámos Ignác műszaki tanácsos és azonkívül dr. Haidegger Lajos m. tiszti főorvos. A katonai hatóság részéről jelen voltak a tárgyalásoknál: Breuer Zsigmond i. oszt. honvéd főhadbiztos, Stodola János honvédőrnagy, állományparancsnok, Cziegler Arnold mérnök-kari százados, dr. Schura József es. és kir. ezredorvos és Petró Sándor gázdászosztálybeli főhadnagy.

A vegyes bizottságuk feladata volt a laktanya építésére vonatkozó általános építési tervet szerkesztése.

A bizottság először a laktanya vízellátásának kérdésével foglalkozott, amely természetesen, miután Nagybeeskerek még nem rendelkezik vízvezetékkel, csak mélykutból történhetik. A bizottság majd a vásárlandó telken kútfúrásokat fog eszközölni s ezekből a vízpróbát megejti.

Ezután a város a laktanyaeépítésre vonatkozó ajánlatot tette meg, amely szerint a város hajlandó a szükséges és tervezett épületeket és egyéb elhelyezési mellékszükségleteket a beszállásolási törvények alapján az azokban és a lakbér-szabásban megállapított térítéseknek az építkezés átvételétől számítandó 25 évi időtartamra való biztosítása ellenében rendelkezésre bocsájtani.

A mérnökkari százados ismertette az összeállított helyiségszükségleti kimu-

atást, amely szerint a katonaság képviselője kívánatosnak tartotta azt is, hogy a laktanyában a rendszeresített legénységterőhelyeken kívül még körülbelül 200—250 fő bevonuló tartalékos részére elhelyezés biztosították, amire a város képviselői kijelentették, hogy a tartalékosok elhelyezésére jelenleg városi barakkok állanak rendelkezésre.

Az esetben, ha az állomáson egy a cs. és kir. közös hadsereg, mint a honvédség tartalékosai egy időben vonulnak be, a barakkok a tartalékosok elhelyezésére nem elegendők, a város az esetben, ha az építésre szánt költségekből a fedezetet megtalálja, hajlandó ily helyiségeket rendelkezésre bocsájtani.

A bizottság ezen férőhelyeket oly módon óhajtja biztosítani, hogy a legénységi épület mindkét szárnyán fennmaradó padlásúr mansardszerűleg kikepeztetik és ezen helyiségek szolgálnának a tartalékosok elhelyezése gyanánt.

Nagybeeskerek r. t. városnak laktanyaépítés céljaira alkalmas közvagyonot képező telke rendelkezésre nem áll és így az építés céljából szükséges telket vétel útján kell megszerezni.

A bizottság a város által e célból megjelölt, illetve felajánlott telkeket a helyszínen megsejmelte. Hét telkre nézve terjesztett elő véleményt a bizottság, természetesen a telkekkel összefüggésben van a ló- és gyakorlóternek a kérdése is.

A hét telk közül csak kettő alkalmas. Az egyik telk a város északi részén a Német-utca mentén ahhoz keletre csatlakozván magánbirtokot képező szántóföld. Ezen telket északról szántóföldek, keletről részben egy dűlőt, délről szántóföldek, nyugatról pedig a nagybeeskerek—nagykikindai állami ut határolják. Ezen terület megfelelő áron megszerezhető. A telk a város központjától (város háza) 1.80 kilométer távolságra, az elemi lőtértől 2.10 kilométer távolságra, a jelenlegi gyakorlóterétől pedig 4.20 kilométer távolságra fekszik. A Német-utca kellőképp ki van építve, annak av ároshoz közelebb eső részén, valamint a Honvéd- és Melencei-uton tisztek és altisztek részére megfelelő lakások bérelhetők. Miután azonban a közöshadsereggel közösen használt gyalogsági gyakorlóter ezen telektől 4.20 kilométer távolságra fekszik, ezen terület laktanyaépítés céljaira csak az esetben alkalmas, ha a város ezen terület közelében, illetve a megengedhető 2—3 kilométer távolságon belül megfelelő gyakorlóteret rendelkezésre bocsájt.

A város képviselői erre a telkre vonatkozólag kijelentették, hogy miután a gyalogsági gyakorlóteret eddig az Oppovai negyedközség legelőterületén biztosították, ezen laktanyaterülethez egy külön gyakorlóter biztosítását a képviselőtestület határozatától teszik függővé, vagyis annak határozatához képest volna ezen terület laktanyaépítési célra felajánlható. Azonban ennek a telknek az alkalmassága mindenesetre a külön gyakorlóterétől függ.

A másik alkalmas telk a Nagybeeskerek város keleti részén fekvő a Tomasováci-ut mentén ahhoz északról csatlakozó magántulajdont képező 2 gazdasági épülettel kis részben beépített kertek, illetve szántóföldek. Ezen területet északról a magántulajdont képező téglagyári anyaggyödör kiemelésére szánt terület, keletről egy utca, illetve azon túl egy téglagyár, délről a kockakővel burkolt Tomasováci műút, nyugatról egy utca határolják. Ezen terület a város központjától 1.4 kilométer, az elemi lőtértől 3.2 kilométer, a jelenlegi gyalogsági gyakorlóterétől pedig 0.6 kilométer távolságra fekszik. A laktanyához vezető Tomasováci-ut a laktanya-telek közvetlen közelében fekvő Zsigmondfalvi sorig terméskő-, illetve kockakőburkolattal, valamint mindkét oldalon kőburkolatú járdával van ellátva. A Tomasováci-ut teljesen ki van építve, azon és annak mellékutcáin tisztek és tisztviselők részére megfelelő lakások bérelhetők. A telk jelenleg a cs. és kir. közös hadsereggel közösen használt gyakorlóter közelében fekszik. A Tomasováci-uton a villamos közúti vasútnak kiépítése a város képviselőinek kijelentése szerint tervbe van véve. A város képviselőinek kijelentése szerint ezen telken a laktanya építéshez szükséges terület a tulajdonostól megfelelő áron megszerezhető.

Mindezek alapján ezen terület laktanyaépítési célra alkalmas.

Miután mindkét terület magánosoktól szerzendő meg, a város képviselői ezen telkek egyikének laktanyaépítési célra való végleges felajánlását a telektulajdonosokkal lebonyolítandó adas-véti egyességtől, illetve a képviselőtestület határozatától teszik függővé.

A Nagybeeskereken elhelyezett honvédség részére gyakorlóterület átengedett 25 kat. hold nagyságú terület a főklaktanya bérletével együtt évi 1000 korona bérért van rendelkezésre bocsájtva. Ezen területet a honvédség a császári és királyi hadsereggel közösen használja. Miután gyakorlóternek a bérlet 25 holdon kívül az ahhoz csatlakozó Oppova negyedközség urbéri legelőjét képező legelő is használtatott, a legelőtulajdonosok ezen használat ellen állandóan panaszokkal éltek, Nagybeeskerek várost ez arra indította, hogy a német-écskai műút és a T. H. E. vasút közt elterülő mintegy 29 kat. hold nagyságú ugyanezen negyedközség tulajdonát képező legelőterületet kisajátítás útján megszerezze és mint gyakorlóterületet biztosítsa.

De miután ezen területet kisajátítás útján kellett megszereznie a városnak, nem áll módjában ezen területet továbbra is évi 100 korona bérért rendelkezésre bocsájtani, hanem kéri, hogy a kisajátítási árak megfelelőleg annakidején megfelelő méltányos bérösszeg állapítottassék meg.

A honvédség képviselője kijelentette, hogy a felemelt létszámviszonyokra, valamint az itt elhelyezett zászlóaljnak géppuskás osztagokkal való ellátása következtében ezen terület a kiképzés szempontjából nem elegendő és kívánatosnak tartja, hogy ezen területhez a vasúti vágyúton túl csatlakozó, az izraelita temető mellett fekvő körülbelül 10 kat. hold nagyságú legelőterület is gyakorlóter céljaira hozzá csatoltassék. Ez esetben, ha az újonnan építendő laktanya Nagybeeskerek város északi német részén a fekvő telken építették fel, a bizottság gyakorlóter céljaira az Elemér felé vezető községi közlekedési út mentén ahhoz keletről csatlakozó, a Német negyedközség urbéri legelőterületét szemelte ki gyakorlóter céljaira, vagyis körülbelül 40 kat. hold nagyságú legelőterületből volna a szükséges rész gyakorlóter céljaira átengedendő. A gyakorlóter, illetve laktanyaterületek felajánlása az elől felsoroltak értelmében a városi képviselőtestület határozatának van fentartva.

A július hó 3-án folytatott tárgyalásokon bemutatásra került a mindkét telkre kidolgozott helyszínrajz, valamint az általános építési tervzet. A bizottság az egyes terveket és helyszínrajzokat külön-külön megtárgyalta, azokkal teljesen egyetértett és az általános tervzetet alapjául elfogadta. Laktanyaberendezési tárgyakat, istállóberendezést, főző- és fűtőfűt, a legénységi zuhanyfürdő, valamint a tornaterberendezést a város rendelkezésre bocsájtani nem hajlandó.

A felépítendő laktanya után a katonai kincstár 35.575 korona évi bért hajlandó fizetni.

A város képviselői erre kijelentették, hogy az újonnan építendő laktanya telekvásárlással és a gyakorlóter biztosításával együtt hozzávetőleges számítás szerint körülbelül 1.000.000 korona befektetést igényel: így tehát a kimutatott bértérítési kimutatásból mutatkozó jövedelmezőség mellett nem áll módjukban, hogy a laktanyát ily alapon megépíthessék.

Tekintettel arra, hogy a szükséges laktanyatelket vétel útján kell megszerezni, továbbá a laktanyát a kor követelményeinek megfelelőleg vízvezetékekkel, csatornázással, villanyvilágítással és egyébként minden tekintetben egy I-ső osztályu laktanyának megfelelő berendezéssel óhajtják felépíteni, továbbá a jelenlegi főklaktanya felhagyása által ezen laktanya amortizációs kölcsönétől fennmaradt rész törlesztéséről is vagyis még 28 éven át évi 7000 koronával gondoskodniok kell, kéri, hogy ezen itteni különleges viszonyok méltányoltassanak és így felépítendő I-ső osztályu laktanya után bértérítés nem a kimutatott 35.575 koronában, hanem legalábbis a befektetendő tőke 6% vagyis körülbelül 60.000 koronában állapítottassék meg.

Ezt a város valószínűleg meg is kapja, miután a bizottság maga is méltányosnak tartotta. Ebben majd a honvédelmi miniszter fog dönteni.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskerek meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Július 9.

Barométer áll 754.5. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 19.9 C°. Hőmérséklet: maximum 8-án 24.0 C°, min. ma reggel 9.0 C°. Csapadék nyom. Felhőzet Nbb. Szélirány és erősség NEL. Jólát a következő 24 órára: Változókonv, hűvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást ülteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fártósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimani es Lajos főispán tegnap este visszaérkezett Nagybeeskerekre.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága holnap, július 10-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a trónörökös párt elhunytá fölött való részvételt foglalkoztatja.

— **Kinevezés.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Herke Ferenc nagyszentmiklósi járásbírói jegyzőt a nagykikindai törvényszékhez, dr. Bárkány N. Ödön törökkanizsai járásbírói jegyzőt pedig a nagykikindai kir. járásbíróshoz albiróvá kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** Nagybeeskerek r. t. város képviselőtestülete f. hó 12-én délután 3 órakor a volt esküdtzéki teremben ülést tart.

— **Eljegyzés.** Hajós Mihály posta-és távirati tisztviselő eljegyezte Wégling István áll. iskolai igazgató leányát Erzsikét Nagybeeskereken.

— **A városi állandó választmány ülése.** A városi állandó választmány ma délután 3 órakor Dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői városi közgyűlés tárgysorozatának ügyeivel foglalkozott.

— **Utóállítás.** F. hó 12-én délelőtt 9 órakor a Rezsőlaknyában utóállítás lesz, amelyen a fősorozáson lemaradt állításkötelesek kerülnek sor alá.

— **Hagyaték a tanítók számára.** Buding F., dr. Buding József ügyvédnek, a Délmagyarországi Tanítóegylet ügyészének fivére igen szép levelet intézett Lambrecht Péterhez, az egyet elnökéhez, melyben elmondja fivére végrendeletének azt a részét, amely a délvidek tanítószagát érdekli. E levél értelmében a boldogult ügyésznek, a tanítószag barátjának körülbelül 1 millió koronát kitevő hagyaték fele részben családi alapítvány; ennek 1/7 részét tanulmányi alapnak szánta Torontál- és Temes megye r. kath. tanítóinak gyermekei számára, akik a kamatokból egyenkint 3—400 koronát kaphatnak tanulmányaik befeljezéséig. Előnyben fognak részesülni a jobb előmenetelű és szegénysorsu tanulók E rendelkezés már a következő iskolaév kezdetén léphet életbe. Ha a család kihalna, az egész alapítvány a tanítók gyermektanulmányi alapjához csatoltassék. Az egyet nagy örömmel vette tudomásul e levelet és megbizta az elnökséget, hogy e tekintetben tegye meg a további szükséges lépéseket, a családnak pedig fejezze ki őszinte részvétét az egyet barátjának és ügyészének elhunytá fölött és hálás köszönetét a jóindulat újabb megnyilatkozásáért.

— **Gyanus utas a zimonai hajón.** Pancsováról írják: Tegnap délelben a zimonai hajón egy határrendőrségi tiszt az utlevek vizsgálatánál észrevette, hogy egy körülbelül tizenkilenc éves belgrádi szerb fiatalember nagyon gyanusán viselkedik. Utlevében az illető cipészsegédnek volt feltüntetve. A rendőrtiszt vállatára fogta a fiatalembert, aki mikor látta, hogy a vállatás komoly, anélkül, hogy valamit szölt volna, a hajó korlátján keresztül hirtelen a vízbe vetette magát. Egy határrendőrt azonnal utána ugrott és kifogta. A szerb fiatalembert megkötözték és Pancsovára hozták,

hol a határrendőrség őrizetében van. Hogy mi volt a fiatalembernek a célja, az még nem tudott ki, ellenben az az elképzelt tette, hogy felvilágosítás adása helyett inkább a vízbe ugrott, arra enged következtetni, hogy a belgráfi legényke nem ártatlan kirándulás céljából időzött magyar földön.

— **A nyitott liftajtó.** Temesvárról írják: A szerencsétlen véletlen tegnapelőtt ismét meghozta a maga tragikus szenzációját, mely ezúttal a temesvári tanítóképzőintézet épületében játszódott le. A szomorú esemény áldozata, aki most súlyos sérüléseivel a városi kórházban fekszik, Várady Gyula huszonkilenc éves nagyknai illetőségű tanító. Várady Gyula az intézet továbbképző tanfolyamának hallgatója és mint ilyen a tanítóképző épületében lakik is. Tegnapelőtt este fél kilenc óra körül a második emelet egyik felreosó helyére akart menni, de véletlenül a teherlift fülkéjébe nyitott be, ahonnan azután a lift üregén át a nyílásba zuhant, úgy hogy igen súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Megfogta a villamos drótot.** Temesvárott tegnap délelőtt kilenc óra körül a vadászterdei uton levő Benda-féle villa előtt leszakadt egy villamos primér vezeték. Néhány perc múlva kocsival hazaérkezett a villa tulajdonosa, Benda Károly. A kocsi ülő helyén még Till Ferenc tizenegy éves iskolásfiú, Benda unokaöccse. A lovak hozzáértek a leszakadt vezetékhez és ugrálni kezdtek. Benda, ki nem látta a vezetékét leszakadni és nem tudta, hogy ennek érintése veszélyes, odaszólt unokaöccsének, távolítsa el az utóból a drótot. A kis fiú leszállt és eleget tett a felszólításnak. Amint a huzalhoz ért, az áram földrecsapta és több helyütt igen súlyosan megégette. A kis fiút a mentők szállították a kórházba.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A miniszterelnök a szerajevói eseményekről. — A beszédes obstrukció.

A képviselőház tegnap délutáni ülésén nyilatkozott a miniszterelnök az ellenzéki interpellációkra a szerajevói eseményekről.

Tisza István gróf a merénylettel összefüggő fontos politikai kérdések külpolitikai vonatkozásairól tegnap nem nyilatkozott, mert a kérdés még nyilván nem érett meg annyira, hogy parlamenti megvitatása helyén volna. Azt az alapelvet azonban, mely a kormányzatot vezeti, a miniszterelnök igen határozottan megjelölte, amikor megállapította, hogy ismeri kötelességét egyrészt a tekintetben, hogy nagy érdekek fűződnek a béke fenntartásához, de ismeri kötelességét abban a tekintetben is, hogy a monarchia létérdekeit és presztízst megóvja. A kormány higgadtan mérlegelve a tényeket, minden irányban meg fogja tenni kötelességét. Egyébként a kormányelnök ki- zárólag azokkal a rendszerrel foglalkozott, melyek a monarchia határain belül válnak szükségessé s megnyugtatta a hallgatóságot, amikor kijelentette, hogy Boszniában olyan veszedelem nincs, mely rendkívüli intézkedéseket tenne szükségessé. A rendet a meglévő eszközökkel fogják fenntartani. A miniszterelnök beszédéből általában azt a benyomást merítette a képviselőház, hogy a kormányelnök teljes tudatában van a délszláv probléma fontosságának s azt le nem kísérelte, de hibának tartaná a kapkodást és a bajnak leküzdésére helyesebbnek tartja a következetes, zajtalan, csendes munkát.

A parlamenti helyzet egyébként a harsogásban áll. Az ellenzék, régi taktikája szerint, végnélküli beszédek áradásával iparkodik a törvényhozási munkát akadályozni. A kormányt és a munkapártot az unalmas és üres beszédek azonban egyáltalában nem gyengítik, hanem ellenkezőleg, erősítik, mert csak azt igazolják, hogy az új házszabályok bősége-

sen nyújtanak módot az ellenzéknek a vitára, másrészt pedig újból igazolják, hogy az ellenzék a kormány elleni küzdelmet ma is csak abban látja, hogy obstrukciós színezetű beszédekkel torlaszolja el a komoly parlamenti munka lehetőségét.

A tegnapi ülést is éjjeli fél 11 óráig húzta el az ellenzék s mivel olyan szörnyű vitázó kedvében van, alkalmat adnak nekik, hogy ne is pihenjen és szónokaik szünet nélkül is beszélhessenek. Ezért határozta el tegnap a többség, hogy az ülések ezentúl egyfolytában d. e. 10 órától este 6-ig tartanak.

A tegnapi ülés. — Éjjeli fél 11 óráig tartott.

A tegnapi ülésen Ábrahám Dezső volt a távszónok, aki délelőtt megkezdett beszédét délután 4 óra körül folytatta s este hét óráig beszélt össze-vissza mindent.

Ábrahám beszéde után Vojnics István báró tegnap beadott indítványát fölött szavaztak, hogy

az ülések egyfolytában tartassanak

d. e. 10 órától este 6 óráig. Ezt az indítványt a Ház többsége el is fogadta.

A szerajevói események. A miniszterelnök válasza.

Előbb Lovász Márton interpellált az ellenzék részéről fölújít Quillet-ügyben, amire a miniszterelnök először is kijelentette, hogy Quillet-et nem is látta, másodszer pedig, hogy Quillet kiutasítását a belga követség közbenjárására vonták vissza.

Utána Andrassy Gyula gróf interpellált a szerajevói merényletről s az azzal összefüggő eseményekről, hibáztatván, hogy a trónörökös levitték Boszniába. Azután azt kérdezte: igaz-e hogy a merénylet számai Belgrádba vezetnek és hogy miként biztosítják azt, hogy a bűnösök mind elveszik méltó büntetésüket?

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban válaszolt s először fölvilágosította Andrassyt arról, hogy a trónörökös nem állt gyámság alatt s így boszniai útját megakadályozni nem lehetett. Az összeesküvés arányait senki sem ismerhette, különben sem szabad itt általánosítani. Bosznia helyzetéről kijelentette, hogy az nincs aláaknázva s ma olyan erő van ott, amely biztosítja a rend fentartását s más intézkedésekre szükség nincs. A bűnösök majd elveszik büntetésüket. Ami azt illeti, hogy a számai Szerbiába vezetnének, hangsúlyozza, hogy itt nagy óvatossággal kell eljárni s meg kell várni az eljárás lebonyolítását. A monarchia presztízst megfelelően tudják védeni. A szerajevói tüntetésekről kijelentette a miniszterelnök, hogy azok sajnálatosak, ami pedig a horvát állapotokat illeti, örömmel lehet konstatálni, hogy ott folyvást erősödik az unióhoz való ragaszkodás.

Andrassy, majd Tisza viszonzválasza után

este fél 10 óra körül Apponyi Albert gróf interpellációja következett s bírálta a trónörökös temetési szertartását.

Tisza István gróf erre is megfelelő és kielégítő választ adott, úgy hogy a Ház többsége mindkét választ tudomásul vette.

Rakovszky István is interpellált a szerajevói merénylet dolgában és Szerbiát tette azért felelőssé.

Miután Tisza István gróf miniszterelnök kijelentette Rakovszkynak, hogy többet erről nem mondhat, mint amit Andrassynek mondott, az ülés este fél 11 óra körül véget ért. Szmercsányi György elállott szerajevói interpellációjától.

A mai ülés.

A mai ülésen Beöthy Pál elnökölt s folytatták a törvénykezési illetékről szóló javaslat vitáját.

Miután az elnök közölte, hogy a király köszönetét fejezi ki a Ház részvételeért,

a javaslatot elsőnek Tüdős János beszélt, azután pedig Polónyi Dezső kezdett bele egy obstrukciós beszédbe s hat óráig áll meg.

A KÜLÜGYMINISZTER A KIRALYNÁL.

Budapest, július 9. (A „Torontál” eredeti távirata). Mint Ischlből sürgönyzik, Berthold gróf külügyminiszter ma reggel fél 9 órától d. e. 10 óráig tartó külön kihallgatáson volt a királynál. Politikai körökben a kihallgatásnak rendkívüli fontosságot tulajdonítanak.

PÓSA LAJOS MEGHALT.

Budapest, július 9. (A „Torontál” eredeti távirata). Pósa Lajos a gyermekek népszerű poétája az éjjeli két óra körül egy fővárosi szanatóriumban meghalt. Halála az egész országban mély megilletődést kelt.

CZERNIN GRÓF TÁVOZÁSA.

Budapest, július 9. (A „Torontál” eredeti távirata). Mint Bukarestből sürgönyzik Czernin gróf osztrák és magyar követ, ma hosszabb szabadságra ment. Hír szerint Czernin gróf nem is tér vissza állomására.

ROMÁNIÁBAN ELFOGOTT MAGYAROK.

Budapest, július 9. (A „Torontál” eredeti távirata). Egy brassói jelentés szerint, a Romániában Sinaija mellett letartóztatott Stecker Dénes törvényszéki jegyzőt és fivérét Lászlót, akit a romániai hatóságok kémskedéssel gyanúsítanak, bár a két fivér csak egyszerű turista.

AZ ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, július 9. (A „Torontál” eredeti távirata). A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 758—; Osztrák Hitel 588-50, Koronajáradék 79-25, Osztrák-Magyar Államvasut 668—, Jelzáloghitelbank 388—, Leszámlító Bank 465—, Hazai Bank 266—, Magyar Bank 467—, Kereskedelmi Bank 3530, Rimamurányi 592-50, Salgótarjáni 650—, Általános Kőszénbánya 980—, Közúti Vasut 552—, Villamos Vasut 296—, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	12-82
Buza (1915 áprilisra)	12-97
Rozs (októberre)	9-27
Zab (októberre)	7-67
Tengeri (júliusra)	7-21
Tengeri (augusztusra)	7-32
Tengeri (1915 májusra)	7-14

Nyomdásztanonc

aki legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett, fizetéssel

azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Olcsó konviktus**Nagybecskereken.**

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624-x 24

Egy**háromszobás utcai lakás**

(irodának is nagyon alkalmas)

augusztus hó 1-től kiadó

Aradáci-utca 31. szám alatt.

811-21

Hirdetmény.

Az „Aurélházi tejszövetkezet” 1914 évi július hó 5-én tartott közgyűlésén az 1875: XXXVII. t.-c. 247. § 1. pontja alapján kimondta feloszlását, miért is felhívta az összes hitelezőket, hogy követeléseiket érvényesíthetőség végett jelen hirdetmény keltétől számított hat hónapon belül, azaz 1915. évi január hó 20-ig jelentsék a törvényes következmények terhe alatt.

Aurélháza, 1914. évi július hó 10-én.

814-3.1

Az igazgatóság.

640-914. B. V. K. sz.

809-1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1914. évi tkvi 6496. számú végzése folytán Fonciere pesti biztosító intézet javára 474 korona 39 fillér tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt zárlat folytán 1914 évi május hó 16. napján lefoglalt lábon álló 9914 korona 10 fillér becsértékű terményekre az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskerek határában a volt Lehmann-tanyán leendő megtartására határidőül 1914. évi július hó 25-k (huszonötöd.) napjának délután 3 óráját tűzöm ki.

Az árverés alá kerülő termények megjelölése: 40 hold buza, 10 hold buza, 4 hold buza, 45 hold 141 □-öl tengeri.

Az árverés alá kerülő 40 hold buzából végrehajtást szenvedő és háznepe részére szükséges 30 napi élelem és 12 holdra szükséges vetőmag lesz kiszolgáltató.

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi július hó 7. napján.

Schmelcz, kir. bír. végrehajtó.

= Bérbeadó =**600 holdas birtok Nagymargitán.**

Bővebb felvilágosítást ad:

Murányi Nándor titkár
Budapest, X., Család-utca 49.

= Ügynökök kizárva. =

813-3.1

Perjámosi járás főszolgabírájától.
2693-914. szám. 810-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye perjámosi járásához tartozó Sándorház községben elhalálozás folytán megüresedett és 240 korona évi fizetéssel javadalmazott községi babai állásra pályázatot hirdet.

Felbíráló bizottságot, akik ezen állást elnyerőnek adják, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 27. és 28. §-ai értelmében kellően felszerelt kérvényeket f. évi július hó 29-ig hozzám terjesszék be. A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Perjámos, 1914. évi július hó 6. án.

Dr. Sal. főszolgabíró.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.**Asztalos:**

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fhg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és Járadék)
Hunyadi-utca 619. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Benceze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollárich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főter, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Risztics György, Hunyadi-u.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klászky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Penez János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bäuerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Benceze A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Urídivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Baun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-u.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Érient-étterem.
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongoraraktár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál,